

Szerkesztői szállítás:

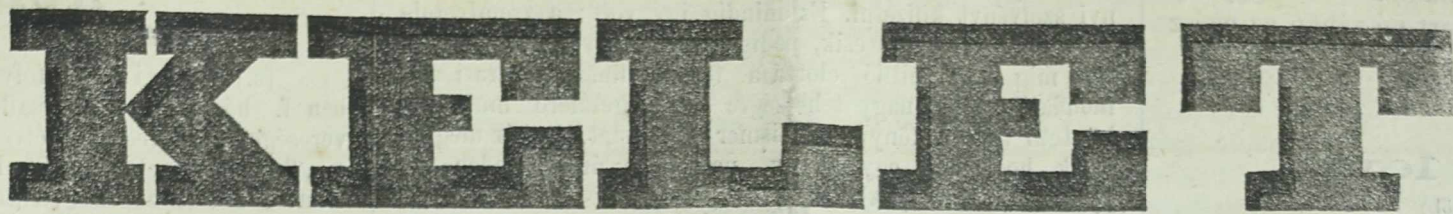
Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

Az érdekes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adhatók vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy órá 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.**Kiadó-hivatal:**

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr. Helyedj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Vollzeile 22 „ Haasenstein és Voglertel (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-t 9 szám emelet.)

„KELET“**előfizetési feltételei:**

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy órá 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útványnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.**Egy törvényczikk kellene...**

(D.) Tudjuk mindnyájan, hogy hazai törvényeink szerint a költségesb töltések s hidakkal ellátandó utakra nézve, az azok fentartására vállalkozott községeknek s egyeseknek engedélyezhető volt azon jog, hogy útpénzt (vámot) szedhessenek. Ezen vámok nemei voltak az útvám, hidvám, hidas vám (naulum) és a gázló-vám (vadum).

Ezen vámszedés joga azonban csakis fejedelmi kiváltságlevél alapján volt megnyerhető a H. tk. 2. r. 9. cz. és A. Cons. 3. r. 34. czim szerint.

De vámot fizetni nem tartoztak:

a) A nemesek saját természetmányaik, s a saját szükségletükre vásároltak után; a rajtuk vámot erőszakoló vámtulajdonos 200 frtig büntetettvén;

b) a székelyek, mint általában nemesek, kivéve a drabonti rendet, kik azonban csakis a m. vásárhelyi hidra nézve vámkötelezettek voltak a CC. 3. r. 3. cz. szerint;

c) a papok, tanítók, tanulók 1458. 10. cz.

d) oly szekeresek, a kik nemesek vagy a fiscus vagyonát fuvarozzák;

e) a szász kereskedők András kiváltságlevele szerint;

f) úrbéreszek és zsellérek, midőn földesuraik vagyonát fuvarozzák, ha malomba mennek s onnan jönnek vissza, midőn lakodalmazni feleség után mennek s azt hozzák, midőn saját gazdasági dolgaikban földesuraik vámhelyeit használják stb.

Ezen törvények, melyeknek határai közt a vámtartás joga valakire nézve ma is létezik: ekkor semmi újabb törvény által megváltoztatva nincsenek, sőt miután a jogegyenlőség az állam irányában tartozásokra nézve országosan ki lett mondva, és egyes vámtulajdonosok e kötelezettségi egyenlőséget saját előnyükre is kívánván magyarázni, elkezdették mindenkitől szedni az út-, hid- stb. vámokat; ugy-

az abszolút kormány, mint utóbb a kormánysszék rendeleteket adtak ki, melyekben a vámtulajdonosokat eltiltották attól, hogy vámolási jogukat az engedélyezett határokon túl terjesszék, s kimondák, hogy az e részben létezett törvények fennállanak, s hogy a köztelherviselés elve csak az állam, nem pedig az egyesek irányában mondatott ki.

Es ezen intézkedés igen természetes volt; korunk, mely a jogegyenlőség eszméjeért megtámadta s a végtelenségig megsemmisíteni törekszik a kiváltságokat, nem azon célból törült el egy kiváltságot, — értem a nemesek adómentességét — hogy ennek ötletéből egy más kiváltságot, a vámtartási jogot az egyesek előnyére a status minden haszna nélkül, az eddigi vámenteseknek pedig tetemes hátrányára érvényben nemcsak fentartson, de eredményeiben kétszereztesen.

A vámtulajdonos csak annyinak tulajdonosa, a mennyit a fejedelmi kiváltságlevél által nyert, s csak azoktól szedhet vámot, a kik az engedélyezés korában s mostan is fennálló törvények szerint vámfizetéssel tartoztak.

Ha a kimondott jogegyenlőség elve azt követeli, hogy az egyesek vámos útjain, hidain s hidasain se legyen megkülönböztetés a honpolgár és honpolgár között: akkor ezen követelésnek csakis a törvényhozás útján, nem pedig egyes vámtulajdonosok tetszéséből vagy ítélete szerint tehetni eleget.

Es annál inkább törvény útján kell erről intézkedni, mert ha azon kötelezettség mindenkire nézve kimondatik, akkor az egyesek oly tulajdonhoz jutnának, a mivel eddig nem bírtak. Ezen feleslege tehát a jövedelemnek egyenest az országot illeti, és így az ország törvényhozásának kell arról intézkedni, hogy a közadózás elvének e téren is alkalmazásával emelkedő lényeges jövedelem mennyi részben illeti az állam pénztárát, vagy minő feltétel mellett hagyható tovább is az egyeseknél és községeknek; mert senki több tulajdonjogot nem követelhet, mint a mennyit jogszerűleg bírt, ezen kívül a nemzet a köztelherviselést nem az egyesek, hanem az ország érdekében fogadta el, a minőfogva, ha azon közadózás elve oly dolgokra is kiterjesztetik, a melyek egyesek birtokában vannak, természetes, hogy az ez általi jövedelememelkedés s az arról való további intézkedés az álladalmat illeti, vagy ha a jövedelemtöbbletnek s ebből folyó tartozásnak meghatározására alkalmas kules nem találhatóik, az álladalmat illeti a vámtartási jognak, mint privilegiumnak, kisajátítás útján megszüntetése, illetőleg magához váltása, a mely esetben aztán a közadó-

hogy másról gondolkodott valaha, mint hogy mikép tegyen boldoggá engem. Láttam, hogy mosolya és nyugalma mind bizalmat jelent magához, hogy engem boldoggá fog tenni. Ha ott ültem mellette és nagy szemektől rám szegezte, vagy gyors kérdezősködéssel eloszlatta komorságomat, hittem én is. Sok csalódáson mentem én már akkor át, nem külső események által, hanem csupán a mint magamat mindig és mindig jobban megismertem. Nem összeütközések állítottak meg, hanem erőtlenségem nem bírt tovább menni. Régen elenyésztek első ifjúságom homályos vágyai, melyeket voltaképen nem is láttam soha tisztán. Csak ugy meg-megcsillantak előttem, mint mikor behunyt szemmel ragyogó színeképeket látunk, melyek rögtön odalesznek, a mint szemet nyitunk. Én hittem képességeimben; de igen hamar átláttam, hogy gyöngé, ingatag, határozatlan lelkiiletem nem képes tért szerezni, melyen érvényesítem, a miket tudok. Könyveim csak araválók lettek, hogy magányomat megosszák velem. Volt bennem kezdettől fogva valami kiirthatatlan megvetés azok iránt, a kik haszonatlanul, tétlen és ugy élik át az életet, hogy csupán örökösei emlékeznek meg róla, míg a végrendeletét olvassák. Akármilyen kis körben, ha nagyot nem tehettem, jót akartam tenni legalább. Valami olyat, a mi megnyugtasson, hogy nem hiába éltem, ha hála vagy jutalom nem jár is vele. A véletlen kezemre dolgozott. Összehozott egy derék lányt, kit nekem adatott a kétségbeesés karjai közül kiszabadítanom. Mikor tudtam azt, hogy ő szeretné megnyugtadni öreg szülőit és ha tehetné, talán nyugalmat találna maga is háborgásai között, följárlottam neki kezemet; én, a ki egyedül tudtam, hogy ezzel csak nyugal-

zás elvének ily specialis alkalmazásában semmi jog sértés nem lenne.

Látni való tehát, hogy ezen nem épen minden fontosság nélküli kérdést csakis a törvényhozás útján lehet és kell elenyésztetni, s itt sem egyoldalú kormányintézkedések, sem az egyének erőszakoskodásai a dolgon nem segíthetnek, mert ily úton a fennálló és el nem törült törvényeket megsemmisíteni nem lehet és nem szabad.

Fontosnak mondjuk a kérdést, mert igaz ugyan, hogy a hintók és fényes fogatok elől részint a vámosok retirálnak, részint pedig az ily útazók a kinnal átszállító kompok vezetőinek nagyobb áldomáspénzt szoktak adni, mint maga a vám, hanem a többség azok közül, kik vámfizetéssel a törvények értelmében nem tartoznak, nem mindig kicsinyli azon 10—20 frtot, mit tőle követelnek, s e miatt nem kevés csetepaté foly a vámhelyeken; s már megtörtént egyik székelyföldi vámsorompónál, hogy a vámfán, annak légbe emelkedő végén egy szép reggelen a vámszedő derekánál felkötözve, a légben függve találtatott.

Mi részünkről helytelennek tartjuk azt, hogy a midőn már jogilag a kasztok eltöröltettek, ezen a kasztsszellemet az utakon s vizeken fentartó törvények fennállanak; de ép oly törvénytelennek tartjuk, ha a vámtartás kiváltságával bíró egyének magok szabnak törvényt magoknak, s oly erőszakosságokat követnek el a kör szellemének nevében, a mire ők sem a tulajdon, sem a kiváltsági jog alapján s annál kevésbbé a törvény által feljogosítva nincsenek.

Azt pedig épen veszedelmesnek tartjuk, hogy egy törvény fennáll, a mely homlokegyenest a kor követelményeibe s az egyenlő jogok s egyenlő tartozások elvébe ütközik, s a mely épen ezért folytonos kovászául szolgál a hidak végén, a réveken s a városok vámsorompóinál folyó veszekedéseknek s zivakodásoknak, elannyira, hogy pár évtized óta már a vámszedők, mint a folytonosan hergetett és boszantott macskák, az emberiném legdühösebb rétegét képezik.

Ugy hisszük tehát, hogy egy általános óhajtásnak adunk kifejezést, midőn hangsúlyozván azt, hogy ezen vámkiváltságok s az azokat biztosító s korlátozó törvények szabályozása egyik legsürgetősebb napi kérdés gyanánt tűnik fel; a képviselők és kormánykörök figyelmét tisztelettel hívjuk fel arra, hogy ezen kérdés miatti örökös perpatvarnak egy mielőbb meghozandó törvényczikk által vesse-nek véget.

mat adhatok neki és nem kérhetem szívét, csak kezét tőle. Kérem, a mely igen egyszerű és természetes sugallata volt szívemnek, meglepte és — maga mondta nekem egyszer — hitét és bizalmát visszaadta. Többet nyertem, mint a mit remélheték. Julcsa fájdalom enyhült, sebe gyógyult és engem őszintén ohajtott boldoggá tenni. Semmije nem hiányzott hozzá, mindene megvolt, hogy azzá tehesen. Szerető szíve, bátor lelke és csöndes nyugodt természet. Mindez arra szánva, hogy engem boldogítsa, ki soha nem számítottam erre. És, barátom uram, a hány-szor eszembe jutott mindez, valami fájdalom szállott meg, mely ugy kísérté gondolataimat róla, mint árnyék a fényt.

Sétáim közben a pusztulók, néma mezőkön, vagy otthon asztalomra hajtva fejemet, sokszor elgondoltam, hogy ime beteljesült a mire vágytam. Én igen jó leszek hozzá, apjához, anyjához, egész családjához, mely magába fogad. El fogok vele feledtetni mindent, a mi multjában keserű. Nem fog látni soha haragosan és komoran. De hát boldogan, igazán boldogan fog-e?

Oh istenem, istenem! Arczom kitüzesedett, mig gondolataim a jövő képeivel foglalkoztak. Szívem hevesen dobogott és egy pillanat alatt eltűnt mindaz, a mit az imént láttam. Meredten, gondolat nélkül bámultam magam elé. Csak a kopár földeket láttam, melyen a téli takaróra vár-tak és feketén, busan nyultak be a késő őszi köd távo-lába. Csak a lombjukat vesztett fákat, melyekről elköltöz-tek az énekes madarak. Csak szobám rideg homályát, melyet gondolataim nem voltak képesek megvilágítani. Meleget sem adtak. Parancsoltam magamnak, hogy szőjem tovább jövőm képeit; nem tudtam. Képzeletem megtagadta

A „KELET“ TÁRCZÁJA.**BIRÓ MÁRTON.**

— Elbeszélés. —

Irta **Beóthi Zsolt.**

(21-ik Folytatás.)

— Mit varr, Julcsa kisasszony?

— Mit ám! — felelt mosolyogva a leány. Szeret-ném megmondani, hogy meghalljam, ha sürgős-e vagy nem? de azért csak hadd tartsam magamnak.

Olyan szép volt ez a leány vidámon, barátom uram. Mintha megifjította és megszépítette volna az a gondolat, hogy tul a magunkén is kereshetünk boldogságot azáltal, hogy mást boldoggá teszünk. Nem mutatta többé egyetlen vonása a lemondás néma fájdalmát; inkább azt olvastam arcán, hogy talált valakit, a ki visszaadta hitét, a kit jó embernek ismer és méltónak arra, hogy boldoggá tegye. És ez a tudat megnyugvást ad jó, önzetlen szívének egy keserű csalódás után. Én láttam kicsordulni keservének telt poharát, láttam a vigasztalan fájdalom könnyűt szemében és hallottam kétségbeesetten zokogni. És látom most, hogy a hajótörésből megmentett kincsével is minő gazdag maradt. Látom a nyugalmat és a reményt. Ujra utnak indul nyugodtan és a biztosság reményével, midőn nem szenvedélynek rohanó árjár, hanem szeretetének csöndes hullámaira bizza hajóját.

Én voltam, a kit boldogítani ohajtott. Nem hiszem,

Az egész törvény meghozatala az országgyűlés egy ülésében megtörténhetik, mert magában az egész nem igen nagy dolog.

Bukaresti levél.

(Saját levelezőnkől.)

Ápril 13. 1871.

XIII. (L.) Utóbbi levelemben azt ígértem önnek, hogy jövő levelém politikai újdonságokban sokkal gazdagabb lesz: sajnálom, hogy ígéretemet meg nem tarthatom. Nálunk tökéletes nyugalom uralg, és azt mondják, hogy e szép időre vihar fog következni — melyet ugyan nem kívánunk — mivel minden vihar, jöjjön az bár az égből, vagy eredjen az az emberi szenvedélyekből, bajosan terem valami jót, hanem ront, a mi könnyű, és ritkán épít — a mi sokkal nehezebb. — Mielőtt az új kamra és senatus választása czélba vétetnek, kormányunknak minden politikai és adminisztratív hivatalnokokat meg kell változtatnia, mert az új ministerek a képviselők egyszerű többségével meg nem elégedhetnek, nekik szükségük van legalább a szavazatok két harmadára, azaz 100 szavazatra 149 közül, hogy ezen kamara egy alkotmányozó gyűlés összehívását követelhesse, mely a jelenlegi alkotmánynak, mind a fejedelemlnek, mind pedig az új ministereknek alkalmatlan paragrafusait megváltoztassa. — Mindazonáltal nem hiszem, hogy e terv sikerülne, mert az ellenzék már kezd mozogni és a különböző pártok fejei együttes eljárásra egyesültek. Ezen egyesülésnek első eredménye egy a választókhoz intézett körlevél, melyet Pacliano, Cogolniceano, Bratiano, Jonesco és Yon Ghika irtak alá; ebben röviden előadják a történetek 1866-iki február 11-ikétől, különös súlyt fektetvén Epureano s társainak ministerségére, bővebben világítják meg a Strousberg-ügyet, mely az országra nézve fájó seb, az imént említett urak hanyagsága, gondatlansága s hűtlensége miatt. E körlevél a pénzügyek szánandó helyzetére s a jelenlegi ministerek multjára utal, szóval a nemzet szejmeit megnyitja, hogy az lelkiismeretes képviselőket válasszon a kamarába; majd meglátjuk ezen lépés eredményét, mert az mindig fontos marad, ha tekintjük, hogy az ellenzék minden árnyalata e czélra egyezett. — A jelenlegi ministerium azonban semmi esetre sem állhat sokáig az ügyek élén, mert a Catargiu, Floresco, Creulesco nevek véres betűkkel irattak fel Jassy s Bukarest közeletére. Ezen uraknak szokása az alkotmány mellőztével uralkodni; ennek példáját közelebb is adták, midőn a főváros választásait megsemmisítették és így egy új municipalis tanács létrejöttét megakadályozták. Ezen intézkedés azzal indokoltatott, hogy Bukarestben körülbelül 5000 választó van, a választásban pedig 1200-nál több nem vett részt, nem gondolván meg azt, hogy szabad polgárokat nem lehet kényszeríteni az urnához, a szavazásra, midőn azoknak tetszik hon maradni, vagy egyebütt mulatni. — A politikai kötelességek fogalma itt még teljesen ismeretlen, nem is lehet kívánni az embertől, hogy jó polgár legyen, midőn még nem tud jó fiu, jó férj, jó atya lenni — a család iránti kötelek érzete csak most kezd fakadni, s a politikai kötelességeké pedig csak magvaiban is alig van még elvetve.

A hadügyminister Floresco szintén intézett körlevelet valamennyi csapatparancsnokhoz, emlékeztetükbe hozván a becsületet s katonai kötelességet. A sorok közt határozottan ki lehet olvasni a félelmet a Couza esetének ismétlődése miatt.

A vasuti kérdés elnémult. Strousberg lemondott kezdetleges szándékáról, hogy részéről egy becsület-bírósgot választ, midőn a kormány e czélra már meghívta a rusztuk-várnai vasut igazgatóját, hanem a kormány nem akarván bántani az engedély tulajdonosait, Strousberg jó akaratát számba fogja venni, minél fogva az alkudozások megindultak, de én félek, hogy ezzel az ügy egy lépéssel sem közeledik a megoldáshoz. — Mi még sokáig a status quo-ban fogunk maradni: Romániának nem lesznek vasutai és a részvényesek nem fogják kapni a kamatokat kö-

az engedelmisséget akaratomnak; idegen urat szolgált. Minden vonását ismertem Julesa arczának és mikor együtt akartam látni, nem ismertem rá. Nem ő volt az. Ismertem hangját, tekintetét, mosolyát, keze érintését és magányomban, ha úgy képzeltem, hogy megszólított valaki, nem ismertem az ő hangjára, más volt az ő tekintete, nem ő mosolygott rám, és nem az ő keze érintett.

Barátom uram, különösképpen fogja találni e lélekállapotot. Nem érti, a mit én mondok. De én se értettem akkor. Egy vonással nem ismertem jobban magamat, mint a hogy mondtam. Talány voltam magam előtt, melynek megfejtéséhez féltem hozzá kezdeni. Azt hittem, ezzel is ugy tehetek, mint a hírlapok rejtvényeivel, melyekre rátekinünk és tovább forgatjuk a lapot. Egy kétségbeesett pillanatnak kellett elkövetkezni, hogy hangot nyerjen, a mi némán kinezott. Csak annak a villámnak világosságánál ismertem meg igazán magamat, mely lesujtott.

(Folyt. köv.)

A gépek befolyása a társadalomra.

Berde Árontól.

(Olvasta a muzeum-egylet népszerű előadási-estjén.)

(Folytatás.)

De ha a javak ára alább száll, azok élvezete mind inkább általánosabb lesz, mert a kevésbbé vagyonosak is képesekké lesznek azok megszerzésére és élvezetére. S mivel a gépek az értékeket mind inkább rontják s ez által az árakat alább szállítják, világos, hogy az élvezésbeli egyenlőséget, a legnemesebb communismust előkészítik. A készködő historikusok azt jegyezték fel, hogy a hatalmas

telezvényeik után, mert senkinek sincsen kedve 14 milliónyi szelvényt kifizetni. Ez mindig így volt: a zsemlyetolvaj bünyfenyték alá esik, pedig éhségtől gyötörve lopta el azt, míg 200 millió elorzása fényes fináncz-operatióknak mondatik, mely nagy tehetségre és lángelmére mutat; a büntető törvénykönyv nem ismer ily esetet, ámbár megeshetik, hogy nem egy özvegy, nem egy árva minden vagyonát a részvényekbe fektette.

A fehér párt, azaz a fejedelmi, a nap helyzetével melegegetetnek látszik. Lapjuk, a „Pressa“, folytonosan szórja a rágalmakat és méltatlanságokat Yon Ghika ellen, őket árulásról vádolván s azt híresztelvén, hogy az országot Törökország kezére akarják játszani. Ilyes dolgok olvasása méltó bosszankodást okoz; mi régtől fogva ismerjük Ghika urat s kezünket szívünkre téve elmondhatjuk, hogy ő Oláhországban az egyedüli ember, ki gondolkozik és hazáját valóban szereti, — megmutatta a legutóbbi időben, hogy nem nagyravagyó, mert annyi bizonyos, ha márczius 22-én akarta volna, elkergethette volna Károly fejedelmet, hogy helyét elfoglalja. Ő azt nem tette — hazafütségéből, mert az invasió árnyát a láthatáron látta. Az ily férfi természetesen köztiszteltben áll s hivatva van arra, hogy előbb-utóbb Romániában fontos szerepet játszszen.

BELFÖLD.

Maros-Ludas, ápril 15.

Maros-Ludas és vidékének intelligentiája tegnap értekezletet tartott, melynek czélja volt egy küldöttség megválasztása, hogy a fővárosban a közlekedési minister urnál a Marosnak Ludasnál állam-költségen eszközözlendő áthidalását kérvényezze.

Tudvalevőleg a magyar-keleti vasutnak Maros-Ludas mellett egy harmadrendű állomása leendő; ezen állomásnak ugy van értelme, ha a Maros, Ludas mellett, áthidalatit, mi által Alsó-Fehérmegye, Aranyosszék és a Küllő völgyének jelentékeny része a maros-ludasi indóházal kapcsolatba hozatik. De ezen hid által maga az állam is érdekelt van, mert a M.-Ludastól Záh, Harina s Beszterczére a Mezőségen át épülő ut az álladalmi utvonalak sorába egy Tordamegye főispánjához mintegy hét évvel ezelőtt menesztett leiratban elvileg már felvetetett; — továbbá a jelenlegi pénzügyminister az álladalmi havasokat házilag szándékozáván kezelni, oda nyilatkozott, hogy Görény vidéke számára e vidéken egy álladalmi faraktárt fog felállíttatni; végre pedig ép most alakult egy társaság, melynek földadata a vasuti töltés és a Maros folyó között egy telepet létesíteni, mindezeknek nem volna értelme, ha a Maros államköltségen át nem hidalatit, hogy itt a közlekedés az indóházzal akadály nélkül föllállhasson.

Ezen okoknál fogva Torda vármegyének közönsége a közlekedésügyi ministeriumhoz f. évi február hó 8-án kérvényt intézett, melyben a maros ludasi hidnak állam-költségen leendő építtetését kérte; de a folyamodványra tagadó válasz érkezett, nem azért mintha a ministerium ennek a hidnak építtetését nem tartaná szükségesnek, hanem abból az okból, hogy a megye korábban már ígérte volt, hogy Ludasnál a megye költségen létesít hidat. Eltekintve attól, hogy az ország egy megyéjének pénztára sem rendelkezik oly összegekkel, a melynek ily hid építésére szükségesek volnának, a fönn említett okokból a megye nem is tartozik oly hidat építtetni, mely országos fontosságu s így első sorban az államot terheli.

Azért gyűltek egybe Ludason a vidék értelmiségének kiváló tagjai, hogy egy újabb s alaposan indokolt kérvényt küldjenek a közlekedésügyi ministeriumhoz, mely ennek az ügynek kedvező eldöntését ujjalag kérvényezze. A küldöttségbe választattak Hancz Pál s Graul marosvásárhelyi táblai fogalmazó, póttagnak pedig választott Novák Ede mérnök, kik Pesten a képviselőház egyik tagjának vezérlete alatt a minister urnak küldetésük tárgyát előadni fogják. Reméljük, hogy a közlekedési minister a kérvénynek alapján a dolgot érdemlegesen megvizsgálhatja és az ügyet kedvezően dönti el. — m.

Nagy Károlynak egyik uradalmában, hol gyakran megfordult, egész fejrőmü készletében csak két lepedő, egy zsebkendő és egy abrosz vala lenből, és hogy ezelőtt három századdal az angol királynak csak egy pár selyem strimflije volt, s midőn minisztere a franciaia követet elfogadni akarta, saját selyem strimflijét kölcsönözte oda neki, minthogy ennek magának nem volt. A 15 században VII Károly király neje az egyetlen franciaia nő volt, a kinek több volt, mint két leningje. És ebben az időben a németek még meztelen háltak. És ma a németek sem hálnak meztelen, a selyem és lenruha használata csaknem általános. Így van ez sok más javakkal is, és pedig azért van így, mert a gépek az olcsó árak hatalma által kiveszik a javakat a gazdagok kizáró hatalma alól, s beviszik azok élvezését a szegényebb sorsuak közé is.

Az ember tökéletesbülő természete azon feltevésre jogosít, hogy ő idővel mind hatalmasabb természeti erőket fog be a munkára, s mind több emberi erőt szabadít fel a munka alól. Ennek kimaradhatlan következése az lett, hogy a javak értékei mind inkább kisebbülnek, a szükségfedező használhatóságok pedig mind inkább szaporodnak s az ember kevesebb véres verejték mellett többet élvezhet. Ha egy fejlettebb korban bekövetkezik az, hogy az ember annyira ura lesz a természeti erőnek, a gépek segélye által, hogy csak is a kormányzás munkáját kell hogy maga végezze, ekkor az érték csaknem egészen elköltöznék az ember világból, minden használhatóságot csaknem ingyenesen lehetne élvezni, mint a levegőt és szamos vizet s az emberiség ismét feltalálná az elvesztett paradicsomot; tökéletes élvezeti communismus állana elő. De a német mondás szerint gondoskodva levén

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, április 17.

(s.) A páris előtt folyt legutóbbi harcokról, melyekben f. hó 12-én a versaillesi hadseregek oly érzékeny vereséget szenvedtek, elvesztvén a neuilly erős posíciót, a „Times“ levelezője St.-Denisben egy porosz tábornoki tiszttől következő nagyfontosságu közleményeket vett: a versaillesi csapatok Páris ellen irányzott támadási tervéről: 11-én Fabrice tábornoknak Versaillesből bejelenték, hogy a franciaia kormányának szándékában a döntő harcot szordán éjjel — a 12-re menő éjjel — küzdeni. Az ok, mely miatt azt Fabricenak bejelentették, a következő volt: miután a lázadóknak lehetetlen volt az északi nyugati városfalakat felszerelni, mert a németek ágyui azt megakadályozták, Mac-Mahon tábornagy fővezér ez oldalon akar működni. Azt kéri tehát a német főparancsnokságtól, valjon megengedi-e csapatainak, hogy ezen semleges területen előnyomuljon.

Mac-Mahon czélja az volt, hogy Asniéres és Gennevilliers falvak megkerülésével érje el Páris falait s az Ourg-kaput bevonuljon azután a Bievre völgyből Courbevoieg. Montrouge és Chatillon közt is demonstratio történt volna és pedig úgy, hogy 40,000 ez oldalról is megtámadta volna a fővárost, hogy a figyelmet a másik oldalról elvonja. A poroszok szívesen megengedték a terv végrehajtását, azon kikötés mellett, hogy saját vonalaikat föl-szerelhessek.

E tervet Versaillesből Dombrowszkynek a lázadók vezérének elárulták s így még kellő időben oldaltámadást intéze Asniéres ellen, mi által Mac-Mahon terve teljesen dugába dőlt.

13-ról a „Times“nak még következőket sürgönyöznek: A bombázás hevesseggel tovább foly. A lázadók által felállított mitrailleuse-ütegek védik az összeöltött Maillo-kaput. A versaillesi csapatok Neuillyből csak a kastélyt tartják megszállva, míg Dombrowski a falu egyéb részeinek birtokában van. A veszteségek ma a folytonos kölcsönös ágyuzások dacára igen csekélyek voltak.

A Maillot-kapu ütegei uralkodnak az Avenue de Neuilly felett. Egy Courbevoieban felállított üteg hátráltatja a lázadók további előnyomulását. A Mont-Valerien ma hallgat, nehogy Neuillyben a kormánycsapatoknak is kárt okozzon. Valószínűleg Neuilly egészen a lázadók fog átengedtetni; akkor a Mont-Valerien ismét megkezdí tüzelését.

Ezóta tudjuk, e valószínű átengedés elvétel alakjában már meg is történt s Mac-Mahon majd minden posícióját elvesztette.

Versaillesban f. hó 13-án az a hír terjedt el, hogy Napoleonnak egy titkos ügynöke érkezett oda, beszéltek mindenfelé, hogy a titkos ügynök már kétszer is érkezett titkon Thiers-sal, s az értekezletnek célja nem volt más, mint a Napoleoniak uralmának esetleges visszaállítása. Más hírek szerint ellenben Aumale herczeg küldötte volt az a titkos egyéniség, kinek titkos értekezéseit Thiers-sal a jó versaillesiak egyrésze a nagy titok dacára, olyan pontosan megtudta.

Annyi azonban mindenesetre van a dologban igaz, hogy ha valaha, ugy most dolgoznak legjobban mind a napoleoniak, mind pedig a bonapartisták illető candidatusaiknak pártot teremteni. Lilleből is azt írják f. hó 13-ról, hogy Ducrot tábornok a tengeren hazaérkező franciaia foglyokból egy u. n. nyugoti sereget szándékozik szervezni, mi azonban nagyon lassan megy s nagyon aggdónak a létrejövendő sereg érzelmei miatt, minthogy annak tulnyomó része ex-imperialista elemekből álland.

Napoleon ex császár, mint a „P. Lld.“nak írják, közelebből egy új manifestumot fogna a franciaia nemzethez intézni, melyben felszólítja ezt, hogy csak nejét ösmerje el törvényes uralkodónak. Brüsselen Conti főigazgatósa a-latt egy nagy bonapartista bizottmány működik. Vannak, kik nyugotról Ducrot vezérlete alatt Párisnak nyomuló sereget bonapartista érdek szolgálatában levőnek állítják. Sőt felemlitik, hogy Bismarek is azt mondta volna közelebből

arról, hogy a fák az égig ne nőjenek, ha a képzelt paradicsommal az emberiség nem is kecssegetheti magát, de arra bizton számíthat, hogy a gépek segélyével, hová tovább mind ősőbban élvezheti a javaknak nagy részét s az élvezeti különbségek az emberek között mind szűkebb-szűkebb határok közé simulandának.

A második mit meg akarok mutatni az, hogy az emberiség szabadságát kiválóan a gépeknek köszöni. A gépek társadalmi jelentősége abban áll, hogy természeti erőket fognak be a munkára emberi erő helyett s ennek folytán a munkaerőt szaporítják s ez uton szaporítják az ember által szükségesét javakat is. Ha gépek nem dolgoznának, minden munkaerőt magának az embernek kellene adni s az a részlete a javaknak, melyeket gépek állítanak elő, vagy egyáltalában nem állíttatnának elő, vagy minden emberi erőt meg kellene feszíteni és testi munkára kényszeríteni. Minden esetre ekkor az fogna bekövetkezni, hogy igen sok élvezet, melyhez a mai művelt emberiség hozzá szokott, kimaradna. Az emberre nézve pedig az a legnagyobb rosza egyike, ha megszokott élvezeteiről lemondani kényszerül, az az: szükségét kell szenvednie. E hajba belécsni nem akar az ember s ezért még azon az áron is ki akarja szűkségeit elégíteni, hogy embertársait keríti hatalmába s azok erejével igyekszik az általa szükségelt javakat előállítani. Így történt meg, hogy a hatalmasabb ember a gyengébbet tényleg hatalmába kerítette s megfosztván szabadságától, maga helyett befogta a munka jármába, szóval saját czéljai szolgálatává tette.

(Vége következik.)

egy öt kérdés diplomatának, hogy: „Ő még nem dobta az ő Napoleont a tengerbe.” Hanem elég a roszból.

Nem rég mi is említettük azon polemikát, mely az orosz és osztrák külügyminiszteriumok hiv. közlönyeiben a „Wiener Abendpost” és „Journal de St. P.”-ban a londoni konferencia eredménye felett foly. Most a „W. Abendpost” felel Górcsakoff herceg közlönyének általunk is röviden ismertetett cikkére.

A „W. A.” így szól a felelet, három (mart. 30 és 31. april 1. megjelent) cikkében teljesen tárgyilagosan s az okmányok folytonos alapul vételével ismerteté a londoni konferencia munkálatait és határozatait. Ez által a mérséklet szellemét és a békeszeretetet documentálta, mely minden konferenciái hatalom képviselőjét áthatott s különösen a császári orosz képviselő loyálisát is, hogy a nehézségek eltávolításában közreműködék, elismerőleg említette föl.

Ha ennek dacára az april 9-ki (mart. 28.) „Journal de St. Petersburg” ezen előadást „igen roszakaró”-nak nevezi, ez csak onnan eredhet, hogy szerző a W. A. illető számaint előre elfogult nézetekkel és igen futólag olvasta. A W. A. kimutatta, hogy több fontos pont „a Duna kérdés”-ben Ausztria-Magyarország mérsékelt és jogos óhajainak megfelelően döntetett el.

A Duna-Deltának immár szerződésileg szentesített semlegessége semmi esetre sem mint elővigyázat „Oroszország praesumált tulkapásai ellen” rajzoltatott, hanem — a mi tényleg is — mint a hajózási forgalom biztosítása a Dunán, még egy keleti háború esetén is. Ausztria-Magyarország sohasem törekedett „az uralomra a Duna egész mentén Törökország és Németország kizárásával” a „W. A.” azon cikkei sem tartalmaztak egyetlenegy helyet, melyet arra lehetne magyarázatni. Hogy a „W. A.” a fekete tenger semlegességének megszüntetése kérdésében „mérsékletesen és engesztelékenyen” nyilatkozik, maga a „Journ. d. St. Petersburg” is ismeri.

Ellenben a nevezett lap nem akarja elismerni, hogy a londoni konferencia első jegyzőkönyvéhez mellékelte nemzetközi nyilatkozat, a két oldalú kötelezettségeknél való egyoldalú felmondásának meg nem engedhetőségéről formailag és jogilag megszünteti az oct. 19. azon sürgönyben foglalt nyilatkozatot.

A J. d. St. P. okoskodása az értekezlet ezen eredményének constátálása ellen könnyen kimutatható tévedésen alapul.

Oroszország eljárása oct. 16-diki körsürgönyében direct ellenmondásban van tehát a londoni értekezlet első jegyzőkönyvében letett, Oroszország részéről is elfogadott nyilatkozattal, s az utóbbi minden esetre Európának adott nemzetközi elégtételnek mutatkozik.

Denique, az egész oda megy ki, hogy mindegyik kabinet akarja magának a londoni konferencián s azt megelőzőleg vívott diplomáciai harc győzelmét tulajdonítani. Nem akarunk pessimisták lenni; de nekünk úgy tetszik, az orosz hiv. lapnak százezre több oka van a győzelem felett njongani, mint Beust organumának.

A német birodalmi gyűlésből fontos hír az, hogy annak szabadelyű pártja interpellatiót szándékozik beadni az elsassi iparosok helyzetéről. Ez iparosok nagy ármenynyiséget halmoztak fel, melyet sem Franciaországban sem Németországban nem értékesíthetnek, mivel mindkét részről vámvonal van felállítva. Az interpellatió kérdeni fogja, mit szándékozik a szövetségtanács e különös helyzet szemben tenni, hogy ugy Elsassnak, mint a német vármegyeletnek érdekei, mely utóbbi ezen ártal való elárassztással fenyegetve van, egyformán megóvassanak.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, aprilis 18. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett: aprilis 18. 10 ó. 35 p. d. e.

Páris rendkívül izgatott a folyton ellenmondó katonai hírek miatt. A commune rendeletileg két óra megsabta, hogy gabna- és lisztárakat nem requirál, de fentartja magának az eladás jogát.

A bombázás egyre tart, számos elfogatás történik s több magánházat kirabolnak. Az osztróm óta mostanig 500,000 ember hagyta el Párist.

A lóhúsárlás újból megkezdődött.

Tegnap a commune megadásra hivatott föl. Nehéz harcz Asnieres körül, melyet a versaillesiak elfoglaltak. Dombrowskyt megsebesíték. Neuillyt körül fogták. Vanvei erő a versaillesiak több támadását visszaverte. Favre és Bismarck közt folytonos alkudozások; német csapatok csoportosulnak Páris körül. Valószínűleg Thiers beleegyezésével beavatkoznak.

NAPI HIREK.

— Uj képviselő. Dr. Pauler Tivadar aprilis 16-tól fogva b. Böttös Józsefnek nem csak a ministeri fauteuilben, hanem egyszersmind a képviselőházban is utódja. Buda városa első választó-kerülete a fenn nevezett napon dr. Pauler Tivadar, közoktatásiügyi minisztert országgyűlési képviselőjének választotta meg. A szavazás eredménye nagy tanuság a deákpart. Buda városában az ellenzéki szellemű polgárok száma sokkal nagyobb, hogy sem azt sejtteni lehetett volna; 1039 szavazat között Paulerre 584 esett s így csak 129 szótóbsággal választott meg. A szavazásban csak 157 jogosult nem vett részt.

— Keserű Mózes, ujon kinevezett dalmi püspök mult vasárnap e megtiszteltetés alkalmából városunkban disz-

ebédet adott. Ad multos annos — kívánjuk a megtiszteltnek.

— Erdély medvevadászatai egy igen jellemzett képben ismerteti a hetenkénti tartalmasbuló „Magyarország és nagy világ” utóbbi száma.

— Furesa véletlen. E sorok írója tegnap a színházból két helybeli szerzetessel ment hazafelé, midőn kísé-
rőinek egyike a kövezeten sajátos tárgyát vett észre, melyet nem ismert fel azonnal. A talált tárgy oly természetű, hogy garcon-ember épen nem veheti hasznát, de mégis hazavitte. Nagy zavarban vagyunk, midőn ezt a tárgyat meg kell neveznünk, de hogy magunkon mégis segítsünk, elmondjuk a műnevét. A boudoir-okban neve „tournure,” a soubrette-ek azonban prózai nyelven „cul de Paris”-nak mondják. Ha valaki e sajátos tárgyát mint tulajdonát reklamálni akarja, szerkesztőségünkben szívesen szolgálunk utasítással.

— Ismét öngyilkosság, ha jól tudjuk Kolozsvárt ez évben már a tizenharmadik. B. L., pénzügyigazgatási titkár, tegnap reggel szobájában, az ajtó sarkán, függve találtatott. A szerencsétlen rendezett viszonyok között élt és gyanítani sem lehet öngyilkossága okát; néhány nap óta azonban már rossz kedvű volt, számláit kifizette s aprólékos ügyeit is rendezte.

— Stein János, buzgó kiadónk, mint halljuk, Kócsi Károly „Közégségi faiskola” című munkáját román fordításban is kiadja; a fordítást Koós Ferencz vállalta magára s így remélhető, hogy a közhasznú könyv nem csak a magyar, hanem a román nép közt is megtermi gyümölcsét.

— Tessék megházasodni, a mai időben, mikor a ház-
as ember nemcsak házat, de egy házban még lakást is bajosan kap ép ház-
as volta miatt. A napokban, ép Kolozsvárt történt, hogy egy familias pater barátunk megindult lakást keresni. Akad is egy csinos szállásra, egy még csinosabb özevgy háziasszonytól, ki azonban, alkura kerülőn a dolog, a mint barátunk ház-
as létéről értesült, rögtön megszüntetett minden alkudozást. Tovább állott néhány házzal. Itt meg azért nem kapott szállást, mivel fiacskája még nem akkora, hogy iskolába járna. Nem tudjuk tovább mily szerencsével járt el a szállás keresésben, de ily jellemző történetek könnyen kimagyarázzák, miért vonakodik ifjúságunk mai napság a házasságtól, ha csak nevével egy házat, s ebben szállást is nem biztosít magának.

— Szilágy-Somlyóról írják lapunknak: Sz.-Somlyón még az ötvenes-években alakult egy műkedvelő társulat, mely jótékony célokra már több ezer forintot szerzett, s e hó 10-dikén is működése eredménye 220 az az kétszázhusz forint lett, melyet a felállítandó kisdudóvoda alap-tőkéjének növelésére szentelt. Tóth Kálmán újabb vigjátéka „Nők az alkotmányban” került színre husvét másodnapján, mely korszerű vigjáték a lapokban eléggé volt ismertve, s melyet a társulat elég könnyűséggel játszott el. Leginkább otthon érezte és bele élte magát szerepkörébe Dömbi Lászlóné urasszony (Bánfalviné) és Gaal Lőrincz ur (Borboes) de ugy „általánvéve” mindenik tag megoldá a reá bízott esemőket. A felvonások között zenének és szavallati darabok tölték be, melyekkel az előadás kissé hosszúra is nyúlt. Egyébiránt az egész est változatos és kellemes volt, s ily sikerült előadás igen szép reményre jogosít s több nemes czél ohajtva várja a műkedvelő társulat újabb működését. — Pár évvel ezelőtt megpendült az eszme, hogy jó lenne Sz.-Somlyón is kisdudóvadt állítani fel, s akkor hevenyében csaknem 200 forint gyűlt be önkéntes adakozás útján. A nemes terv megvolt, de a kivit mind eddig pangásban maradt, pedig sok az isten áldása, s ugyan ohajtandó az üdvös intézet keletkezése és fenntartása e fejlődő városban. Husvétii ünneplésünket nevezetessé s emlékeztetéssé tette azon gyűlés, mely országgyűlési képviselő b. Bánffy Elek és helybeli ev. ref. lelkész Nagy László s több más urak fáradszatos munkássága következtében, özszeírások és adakozások útján olyan capitalist eszközölt, mely az óvodát felállíthatja s évenként 700 hétszáz forint költség s tanítás fizetéssel még ez ősz folytán utba indíthatja. Az ég adjon sikert a nemes törekvésre Sz.-Somlyó fejlesztése és haladása jó honfiak kezében van. Anonymus.

— Meghívó. Egy udvarhelyszéki általános néptanító-egylet alakítása érdekében, f. év april 25-én (a k. bizottmányi gyűlést megelőző napon) d. u. 2 órakor, Székely-Udvarhelyt a városház nagytermében közgyűlés fog tartatni, melyre az udvarhelyszéki t. lelkész és néptanító urak, valamint általában az ügybarátok ezennel tisztelettel meghívotnak. Sz.-Udvarhelyt, 1871. april 14-én. Andrásy József ker. alesperes és zetelaki lelkész, Gyertyánffy István k. ig. tanár, Sándor Mózes m. tanfelügyelő, Sándor Domokos k. tanár, Kozma Ferencz k. tanár, Nagy Lajos urb. t. ülnök, Tibád Antal k.-bíró, Dáné Mózes ref. lelkész, Sándor Mihály r. c. kánt.-tanító, Szabó Gábor kánt.-tanító, dr. Török Albert képviselő, Égeni Sámuel u. tanító, Péterfi Áron u. tanító, Bálint József ref. tanító, Demeter Aron ref. tanító, dr. Jenei Viktor ig. tanár, Szócs Márton főügyész, Marosi Gergely ig. tanár, Darkó Sándor u. lelkész. Török Áron u. lelkész stb. stb.

— Orbán Balázs sajtópörében a semmiségi panasz indoklása, melyet a semmitőszék el is fogadott, az esküdtsek ítéletének fölfüggesztésével, a következő: 1. Az eljárás lényeges formái megsértettek, a mennyiben az esküdtet a tárgyalás alatt a közönséggel érintkeztek, mire nézve mellékeltek két tanu által aláírt bizonyítvány, hogy egy ik esküdt egy hírlapíróval czédulát váltott. 2. Az esküdtet egyike a tárgyalás alatt feltűnő módon pártosan és türelmetlenül viselte magát és közbeszólásaival a tárgyalást zavarta. 3. A vádlott A. K. bizonyítványai felolvastattak, a mi nyilván a törvény 24 §-a ellenére történt, mely a sértő állítások bizonyítását tiltja. Mítem változtat a dolog, hogy vádló képviselője állítólagosan e bizonyítványok felolvasásába beleegyezett, mert feltéve a feltétlen beleegyezést, annak a törvény határozott rendelete értelmében nem lehetett volna helyt adni; továbbá nem is egyeztetett bele feltétlenül ezen irományok felolvasásába, sőt határo-

zottán egy nyilatkozott, hogy ő csakis azon bizonyítványok felolvasásába egyez bele, a melyek a vád alatti czikk állításait bizonyítanak; ugyde ezen a lapokban közlött bizonyítványok egyik sem olyan, a mely a vád alatti czikk akármelyik egyes állítását igazolná hanem egy halom külön-
álló rígalom, mely egymásután felolvasva a legmérsékeltőbb kedélyt is képes lázadásba hozni. Ugyanazért már azon ok is elég a megsemmisítésre, hogy ezen iratok a vizsgálati jegyzőkönyvhöz lettek csatolva és mint olyanok tekintettek a vizsgálat kiegészítő része gyanánt, holott azokat a vizsgálatból ki kellett volna rekeszteni.

— A fatenyésztés czime egy könyvnek, melyet a népiskolák használatára utmutatól Lukácsy Sándor irt és a földmivelés, ipar és kereskedelmi m. kir. miniszterium kiadott. E könyv nemcsak azért mert czéljának megfelelő, hanem azért is nevezetes, hogy azt Vácson a siket-némák gyorsajója alul került ki, siket-némák által szedetett, siket-némák által nyomtatott, kiállítás, eltekintve a papirtól, igen csinos. Az ár igen olcsó: 40 kr.

KÖZGAZDASÁG.

„A Victoriát Pestre teszik át.”

Sic vos non volis...

A „Hon” egyik legközelebbi számában, s utána több lapokban, azon hirt olvastuk, hogy a Victoria biztosító társaságot, közgyűlése után Pestre teszik át.

Sokan lehettek a biztosító közönség, s még többen a Victoria részvényesei között, kik e hirt ép azon meglepetéssel olvasták, mint magunk; s nem bírták megfogni, mi lehet oka, hogy a társaság, melynek létrehozásán Erdély értelmisége annyit fáradozott, hogyan sodortatott oda, hogy székhelyén változtasson. Azonban nem kis örömrünk szolgál kijelenthetni, hogy nem csak azok vannak csalódásban, kik a felköltöztetés hírében hisznek, hanem még azok is, kik ezen felköltöztetést indokoltak képzelik.

A megboldogult Nouva szintén áttette volt székhelyét Triesztből Bécsbe, a Hungária Posont szintén Pesttel cserélte fel: de azért a végpusztulást ki nem kerülheték. A székhely változtatás gyenge orvosság volt, a végvonaglás ellen: mig ellenben a Victoriát épen azért fenyegeti e változás, mivel reményteljes üzletét „néme-
lyek” Pesten még erősebben hiszik kifejezhetni, ki akar-
nák szerény székhelyéből emelni, hogy parádrozzanak vele.

Hogy e gondolat nem erdélyi agyban született, magától értődik; hogy van-e benne méltányosság, azt sem keressük: de hogy van-e benne üzleti eszélyesség, az mindenesetre mindnyájunkra tartozik.

Ha jól tudjuk, a Victoria pesti részvényesei, s még vezérigazgatója is azon meggyőződésben él, hogy a Victoriát Pesten biztosabban lehetne fejteni. Szerény véleményünk szerint, ez egy problema, mely még bizonyosságra vár, valóságos experimentatió, melynek e jó hiteli társaságot kitenni nagy merészség volna.

Hogy a székhely változtatás, nem olyan légváltoztatás, mint a mikor a beteget enyhébb égálj alá viszik, mutatja a Nouva és Hungária idézett esete. Hogy a székhely nem minden, arra nézt a biztosítás ügyi statistika azt mondja, hogy Ausztria három legnagyobb társasága, a Generali, Riunione és Első Magyar épen nemi fővárosban, Bécsben székelnek, s hogy Németország legnagyobb társaságai, melyek a magdeburgi, gothai és stettini Germania, tán épen azért nőhettek legnagyobbra, mert a fővárostól távol, a székhely előnyében nem bívva, oly férfiak kezébe juttatá vezetését, kiknek e társaságok felvirágoztatása volt legfőbb gondjuk és szerény büszkeségük.

Nem a székhely, nem a főváros teszi egy társaságot nagygyá, hanem azon szellem, melyet vezérférfiai bele öntenek, s benne fentartanak. S hogy ez magával Pesttel is így van, legyen elég felemlitenünk, hogy igaz és méltó elismeréssel vagyunk az Első Magyar mesés ki-
fejlése iránt; azonban nem lehetne észre nem vennünk, hogy a többi pesti biztosító társaság, milyen a „Pesti biztosító”, a „Nemzeti” székhelye előnyei dacára is legfelebb a Victoria nívauján állanak, mig az „Ország” létrejöni nem bírt, a „buda-pesti” pedig megbukott. A Victoria ellenben bár bölesőjét a főváros fénye nem ragyogta körül, oda fejtett, hogy ép oly biztos, mint a biztosítási világ bár melyik társasága, ha vagyoniilag nem is, de fizetési pontosságánál fogva mindenesetre.

Épen azért, megvalljuk, hogy nem tartozunk azon kishitűek közé, kik felteszik, hogy lehetnek a Victoriának részvényesei, közegei, kik oda működnek, hogy a társaságot azon földből, mely nagyra nevelte, kiszakasztani, s önérekből átültetni komolyan ezéba vették volna. De ha mégis így volna, miután a társasági részvények 2/3-da Erdélyben van, meg lehetünk győződve, hogy e szándék annak idejében Erdély érdekeltségével fog találkozni, s miután árlás nélkül ki nem vihető, lapunk figyelemmel fogja kísérni e közügyet.

Egyébaránt — okok előtt meghajlunk, ellenvéleménynek hasábaikat megnyitni készek vagyunk.

Gabona ár Kolozsvárt april 13-án 1871.

(Alsó a. mérő, középpár.)

Tisztbúza 4 frt. 80 kr. Egybúza 3 frt. 96 kr. Rozs 3 frt. 40 kr. Arpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 20 kr. Török búza — frt — kr. Pityóka 3 frt. — kr. Marhahús fontja 22 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Apr. 17-én 5%. Metalliques 100 frt 58.90. Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 68.50. 1860. Kécsőn 96.—. Bankrészvény 732. Hitelintézeti részvény 200. frt. 96.40. London 10 ft. st. 100 frt. 23 1/2. kr. 125.20. Ezüst 122.50. Cs. kir. arany 5.98. Napoleondor 9.96.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.70. Temesi 76.75 Erdélyi 74.75. Horváthországi 83.50.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Van szerencsénk tudatni, miszerint f. év április 24-kén
a csucsaí piacon

Karvazy József és Gyula

czég alatt egy
szállítmány-, bizomány- és termény-üzletet
nyitunk.

Fennjegyzett czég elvállal:

1. Mindenféle szállításokat a Szilágyságba és onnan bármely irányba.
2. Nagyobb szállítmányoknál egyezményre lép és a díjt a legjutányosabbra szabja. (130) (7-*)
3. Előlegez jóság és terményre csekély díj mellett.
4. Bevesz és elad bizomány-kép, vagy készpénz ellen minden termény és árucikkeket.

Pontos szolgálat biztosítatik.

(120) (5-20)

Bécsben

a legolesőbb, legjobb, és legszebb

butorokat

FRANKL J. G. és L.

gyári raktárában

Leopoldstadt, Obere Donaustrasse N. 91.
neben dem Schöllerhof,
vásárolhatni.

Mintakönyv árjegyzékkel
biztosítékul beküldött 4 frtra küldetik
és bérmentes visszaküldés esetében a
biztosíték szinte vissza adatik.

136

2-3

Marosujváron

kapható 3000 dr. alexan-
driai muskotály, 7100 dr.
trámini és 7200 dr. baka-
tor sikvessző; az alexan-
driai muskotálynak 1000-e
12 fr. o. é. a többinek 5 frt.
o. é. Utóposta Felvincz.

FODOR GYÖRGY,
borász.

42

13-*

JANKÓ VINCZE

gépgyárában

Kolozsvártt, külső tordautczában 306 sz. alatt.

készen kaphatók:

Vidats-féle vaskék.	Ára 17 és 18 frt.
Eketaligák	" — 10 frt.
Vasfogu boronák	" — 28 frt.
Szóró és tisztító rosták	" — 65 frt.
Választó cylinder rosták	" — 45 frt.
Répa-vágók	" — 105 frt.
Szecekvágók	" 55 és 95 frt.
Cséplőgépek	" 500 és 650 frt.
Borsajtók vassróffal	" — 85 frt.

A gyárba beszállított gépek kijavítása gyorsan és pontosan teljesítettik.

134

4-6

Lak-változtatás.

Alólirottak jelenlegi állandó la-

kása középutca 461 számú Hintz-
vált dr. Barra-féle házban az 1-ső eme-
letben vagyon.

FISCHER, orvostudor.

(99)

(6-*)

KARVÁZY GYULA

fűszer, csemege és bor kereskedésében.

Schwechati ászok sör egy
üveg . . . 36 kr.
Schwechati márcziusi
egy üveg . . . 38 kr.
Dajka sör egy üveg 42 kr.
Bakk-sör egy üveg 42 kr.
Nagyobb megrendelések-
nél olcsóbb.

Minden egyes üvegért 10 krajczár visz-
szaadatik.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

(62)

(11-12)

Vizsgáljatok s tartsátok meg a jót.
Számítanak esetben jónak bizonyulósorvositekinthetőek és magánosok tanúsítványai
által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller mólmövény- nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurút, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő
tüdővész, továbbá gyermekek számarhurujta ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.
Egy üvegtégely ára pecsét és használati utasítással 3 nyelven 50 kr.

Hála- és elismerő irat.

Kellemes kötelességem dr. Miller urnak jeles mólmövény- nedvéért hálás köszönetemet ezen-
nel nyilvánosan kimondani. En ezen nedvet magam- és családomnál erős meghűlésoknál meglepő siker-
rel használtam. Bukarest, október 8-án 1870. Bibesco N. ezredes.

Miller óvbalsama görcsök ellen.

Törvényes- vegytani elemzés szerint 1868. ápril. 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből
a legszorgalmasabban készítve, erősítő és tisztító hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor
és végbél nyálkassága, emésztésihiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorba, j,
vérhas, puffadás és kolikafájdalmak ellen.

Ezen kívül leghathatós és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek után.
Eredeti, horgonykupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 fr 50 kr.
Egy kisebb üveg 80 kr.

Beküldetett.

Önnök jeles óvbalsama következtében több éves gyomorba, mely már annyira megroszab-
bult, hogy semmiféle ételt sem valék képes élvezni és megemészteni, láthatólag javult úgy hogy biztosan
remélem, miszerint elvesztettnek hitt egészségemet vissza fogom nyerni.

Szíveskedjék ön postafordultával még 6 üveget küldeni nekem e balsamból.
Legörömebb ragadók meg minden alkalmat, hogy a Miller-féle óvbalsamot melegen ajánljam.
Fogadja ön ezennel mélyen érzett háláját leköttelezettje
Bukarest, 1870. aug. 20.

Karácsoni Károly

cs. kir. osztr. sóbánya igazgató s az oláhországi
technikai sóbánya-kar elnökének

Kolozsvártt valódi minőségben csak Binder K. és Dr. Hintz Gy.
gyógyszertárában kaphatók.

Brassóban: Jekelius F. gyógyszerésznél, Purzengasse; Duschoin I. fűszerkereskedőnél
fűtér, és Kugler F. gyógyszerésznél, óvár; Szászvárosban: Specht I. gyógyszerésznél; Beszterczén:
Kelp F. né. Bukarestben: Frank Andr. gyógyszerésznél és Oressa I. né. Gyula-telehért:
Boos C. né. Csik Szeradán: Winkler F. né. Décsen: Krémer Jánosnál, Fegarasban
Mégai I. gyógyszerésznél; Gy. Szent Miklóson: Fröhlich E. né. Szébenben: Sili M. né.
Hosszafaluban: Jekelius A. gyógyszerésznél; Kézdi-Vásárhelyt: Lukács F. né. Medgyesen: Hienz
A. gyógyszerésznél; Szász Szébenben: Weissöril. G. A. né. Nagy-Enyeden: Horváth F. né.
Kőhalomban: Szentpéteri I. né. Rozsnyón: Römer A. gyógyszerésznél; Segesvárt: Teutsch
J. B. né. ki egyúttal alraktárak felállítására is meg van bízva; S. sz. Györgyön: Csutak és
társánál; Feketealomban: Reinhard C. né. Földvárt: Folberth E. gyógyszerésznél.

Kolozsvártt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

A nemzetgazdaságtan rendszere. Irta Kautz Gyula. Második át-
dolgozott és javított kiadás. Ára 4 frt.

A társulási intézmények a nemzetgazdaságban. A magyar tudo-
mányos akadémia által a Fáy-díjjal koszorúzott pályamunka. Irta Kautz
Gyula. Ára 3 frt 60 kr.

A váltóeljárás a marosvásárhelyi kir. tábla területén érvényes alakjában.
Irta dr. Haller Károly. Ára 40 kr.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás. (1868: LIV. törvény-
cikk.) Felvilágosító és utasító jegyzetekkel kísérte Groisz Gusztáv
jogtudor stb. A négy füzetből álló, mintegy 40 ívre terjedő műnek előfi-
zetési ára 4 frt, (a bolti ár magasabb leendő,) megjelent három füzet vagy-
is 30 ív.

A telekkönyvi törvény gyakorlati alkalmazása. A telekkönyvi törvény
mindazon részeivel, melyek a feleket érdeklik, okirati s kérvényi minták-
kal és példákkal felvilágosítva és azon rendeletekkel is, melyeknek közvet-
ve a telekkönyvi ügyekre befolyása van. A felek és ügykötők használatára.
Irta Fiedler Ignác. Második, Erdély telekkönyvezésére való tekintet-
tel átdolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt.

A francia büntetőtörvénykönyv (code penal.) A hivatalos szöveggel
egyeztetett kiadások nyomán fordította Németh Antal. 2-dik kiadás.
Ára 2 frt 50 kr.

Lónyay Menyhért nevezetesebb országgyűlési beszédei. Ára 3 frt.

A csődrendszer tekintettel a nevezetesebb külföldi csődtörvényekre s kü-
lönösen a magyar csőd és csődeljárás részletes ismertetése. Irománypéldák-
kal ellátva elméleti s gyakorlati használatra. Irta Óvári Kelemen.
Ára 1 frt 20 kr.

A szolgabírák és esküdtek kézi-könyve, vagyis utmutató minden a
szolgabírák és esküdtek által eszközendő törvénykezési s közigazgatási el-
járásokban, iromány-példákkal. Irta Kassay Adolf. Harmadik át-
dolgozott és bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

Községi kalauz, vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bi-
rák, előljárók és jegyzők használatára; felvilágosító és útba
igazító jegyzetekkel s gyakorlati iromány-példákkal ellátva. Irta Tóth
Lajos. Ára 4 frt.

Az általános polgári törvénykönyv, mint ez jelenleg Erdélyben ér-
vényes; minden a legújabb időig megjelent és még hatályban levő utóla-
gos rendeletekkel. Felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva. Irta Hilibi
Haller Károly. Nagy 8-rét, 816 lap. Ára füzve 6 frt, díszes kötés-
ben 6 frt 80 kr.

Közigazgatási törvények, miniszteri rendeletek és közigazgatási eljárás
betűrendben iromány-példákkal. Írták Kármán Lajos és Kassay
Adolf. Ára 2 frt.

Hivatalos kiadások:

1865/8-ik évi országgyűlési törvényozikkek. 8-rét kiadás: füzve
2 frt., kötve 3 frt. Zsebkiadás: füzve 2 frt., kötve 2 frt 80 kr.

1869-ik évi törvények gyűjteménye. 8-rét kiadás füzve 1 frt 10 kr.,
kötve 2 frt., díszkiadás: füzve 1 frt 20 kr., kötve 2 frt.

1870-ik évi törvények gyűjteménye. 8-rét kiadás: füzve 1 frt 20 kr.,
kötve 2 frt., zsebkiadás: füzve 1 frt 40 kr., kötve 2 frt 40 kr.

Ezen törvények román és német nyelven is kaphatók.

1870 XLII. törvényozikk, a köztörvényhatóságok rendezéséről.
Ára 30 kr.

Erdélyi telekkönyvi rendtartás. Ára 2 frt.

Törvényjavaslatok. I. A királyi jegyzőkről II. A jegyzői díjakról. Köz-
zéteszi a m. kir. igazságügy-miniszterium. Ára 50 kr.

Javaslat az ügyvédi rendtartás tárgyában. Közzéteszi a m. kir.
igazságügy-miniszterium. Ára 50 kr.